

ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ДЕРЖАВНОЇ БЕЗПЕКИ ТА ОХОРОНИ ГРОМАДСЬКОГО ПОРЯДКУ

УДК 351

Бондаренко О.Г.

Національна академія Національної гвардії України

Василенко В.П.

Національна академія Національної гвардії України

МОДЕЛЬ ОЦІНЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ УПРАВЛІННЯ ЛОГІСТИЧНИМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯМ СПІЛЬНИХ ДІЙ СИЛ БЕЗПЕКИ ПРИ РЕАГУВАННІ НА КРИЗОВІ СИТУАЦІЇ, ЩО ЗАГРОЖУЮТЬ ДЕРЖАВНІЙ БЕЗПЕЦІ

У статті виокремлено види логістичного забезпечення та органи управління ними. Запропоновано комплексну модель оцінювання діяльності органів управління логістичним забезпеченням спільних дій сил безпеки при реагуванні на кризові ситуації, що загрожують державній безпеці, розкрито сутність застосування методів воєнно-економічного аналізу.

Ключові слова: сили безпеки, кризові ситуації, логістичне забезпечення, воєнно-економічний аналіз, модель оцінювання діяльності органів управління.

Постановка проблеми. До реагування на кризові ситуації, що загрожують державній безпеці, як правило, залучаються декілька або всі складники сил безпеки (далі – СБ). Законом України від 21.06.2018 р. № 2469-VIII «Про національну безпеку України» визначено, що **сили безпеки** – це правоохоронні та розвідувальні органи, державні органи спеціального призначення з правоохоронними функціями, сили цивільного захисту та інші органи, на які Конституцією та законами України покладено функції із забезпечення національної безпеки України [1]. Указом Президента України від 14 березня 2016 року № 92/2016 «Концепція розвитку сектору безпеки і оборони України» зазначено, що одним з основних шляхів досягнення необхідних оперативних та інших спроможностей складників сектору безпеки й оборони є «створення єдиної системи ситуаційних центрів державних органів, що входять до сектору безпеки і оборони, а також інших органів державної та місцевої влади, забезпечення її ефективної координації з використанням можливостей Головного ситуаційного центру України, формування

умов для забезпечення взаємодії цієї системи із Ситуаційним центром НАТО (SITCEN)» [2]. Таким чином, для управління спільними діями СБ при реагуванні на кризові ситуації мають створюватись Ситуаційні центри (далі – СЦ) під керівництвом центрального або регіональних (обласних) органів державної влади та місцевого самоврядування, на які, на наш погляд, повинні покладатись завдання і всебічного (в основному логістичного) забезпечення. Слід зауважити, що існує залежність між забезпеченістю формувань усім необхідним та швидкістю ліквідації кризової ситуації. У свою чергу, забезпеченість залежить від управління логістичним забезпеченням.

Однією з функцій управління логістичним забезпеченням, як і управління будь-якою діяльністю, є контроль. В Енциклопедії державного управління надається таке визначення контролю: **«Контроль** – виявлення відповідності діяльності та її результатів встановленим орієнтирам; забезпечення суб'єктів управління інформацією про процеси розвитку організації (господарського комплексу) інших об'єктів управління (на основі

системи організованих спостережень, вимірів, стандартів тощо), що створює підстави для втручання у перебіг зазначеного процесу з метою зміни окремих напрямів діяльності» [3, с. 305]. У свою чергу, одним з етапів класичного контролю є «оцінка фактичного виконання» [4, с. 444]. Таким чином, оцінювання діяльності органів управління логістичним забезпеченням (далі – ОУ ЛЗ) спільних дій СБ при реагуванні на кризові ситуації є необхідним етапом управління всією системою ЛЗ.

На наш погляд, для оцінювання діяльності ОУ ЛЗ спільних дій СБ при реагуванні на кризові ситуації доцільно застосовувати методи військово-економічного аналізу (далі – ВЕА). Зв'язок результатів діяльності всіх структурних елементів ОУ ЛЗ з ефективністю використання ресурсів стає все більш тісним та відчутним. Звідси впливає зростаюча роль ВЕА, який направлено на вивчення специфічних економічних відносин, що виникають з приводу пошуку найбільш ефективних шляхів використання матеріальних, трудових і фінансових ресурсів для виконання задач, які стоять перед силами безпеки держави. На основі теорії ВЕА можливо якісно оцінити практичну діяльність ОУ ЛЗ всіх рівнів методами кількісного аналізу та обґрунтування рішень з урахуванням як економічних, так і воєнних факторів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Методичні підходи та методики оцінювання діяльності служб тилу військових частин, застосовуючи інструментарій ВАЕ, розкривались авторами в наукових працях [5–9]. А саме розглядалися методи розрахунків ефектів та ефективності діяльності органів управління продовольчим забезпеченням військових частин внутрішніх військ МВС України [5–7], обґрунтовувалася можливість застосування методів ВЕА щодо розрахунку ефекту діяльності органів управління тиловим забезпеченням [8]. Вказані доробки дозволили розробити методику застосування ВЕА щодо розрахунку комплексного показника ефективності діяльності органів управління тиловим забезпеченням з'єднань, частин та підрозділів Національної гвардії України, що було опубліковано в монографії за ред. О.Г. Бондаренко. [9]. Проте, незважаючи на наукову цінність розробок, слід зауважити, що вони більше стосувались повсякденної діяльності служб тилу, а також не містили показники, які, на нашу думку, властиві всім видам саме логістичного забезпечення. Таким чином, на наше переконання, доцільно розробити цілісну та комплексну модель оціню-

вання діяльності органів управління логістичним забезпеченням спільних дій сил безпеки при реагуванні на кризові ситуації, що загрожують державній безпеці.

Постановка завдання. Мета статті – обґрунтувати модель оцінювання діяльності органів управління логістичним забезпеченням спільних дій сил безпеки при реагуванні на кризові ситуації, що загрожують державній безпеці України.

Виклад основного матеріалу дослідження. Насамперед, слід зазначити, що єдиним нормативно-правовим актом, який визначає сутність логістичного забезпечення, є Наказ Міністра оборони України від 11 жовтня 2016 року № 522 «Основні положення логістичного забезпечення Збройних сил України» [10]. Однак це суто відомчий наказ, який не розповсюджується на формування сил безпеки України, хоча ряд його положень доцільно використовувати для організації вказаного виду забезпечення при реагуванні на кризові ситуації, що загрожують державній безпеці. У згаданому документі надано визначення «логістичного забезпечення», яке, на наш погляд, сформульовано в занадто загальному вигляді і не розкриває специфіку та значення даного виду всебічного забезпечення. Враховуючи вищесказане, нами запропоновано таке визначення: **логістичне забезпечення (ЛЗ)** – це широкий комплекс взаємопов'язаних заходів, пов'язаних із плануванням, контролем та управлінням постачанням, транспортуванням, зберіганням та іншими матеріальними і нематеріальними операціями, в тому числі щодо передавання, зберігання й обробки відповідної інформації, які здійснюються у процесі забезпечення діяльності будь-якого формування СБО України в мирний та воєнний час, а також при реагуванні на кризові ситуації, що загрожують державній безпеці [11].

Для реалізації інструментарію ВАЕ щодо оцінювання діяльності ОУ ЛЗ спільних дій СБ при реагуванні на кризові ситуації доцільно виділити види ЛЗ. У згаданому нормативно-правовому акті [10] не визначаються такі види, а лише виокремлюються складники ЛЗ, які більше характеризують функції або завдання ЛЗ і не в повній мірі розкривають його сутність. Хоча М.А. Окландер вважає, що військова та економічна логістика не є синонімічними поняттями, і помилково їх прирівнювати [12, с. 20], а інші вчені надають визначення військової логістики як сукупності «засобів і способів, необхідних для доставки людей, техніки і боєприпасів до місць бойових дій, а також планування й організація заходів щодо підготовки і здій-

снення пов'язаних з цим процесів» [13, с. 323], ми вважаємо, що все ж таки для виокремлення видів ЛЗ спільних дій СБ доцільно скористатися науковими надбаннями фахівців з економічної логістики. Так, з аналізу в статті Н.В. Хвищун [14] наукових підходів та тлумачень поняття «логістика» ми зробили висновок, що більшість вчених, серед яких виділяються О. Новиков, А. Семенко, В. Сергєєв, Б. Громовік, А. Тунаков, Є. Крикавський, розглядають логістику як науку про управління матеріальними, інформаційними та фінансовими потоками.

Таким чином, ми розглядаємо такі види ЛЗ спільних дій СБ при реагуванні на кризові ситуації:

- матеріальне забезпечення (МП) – вид ЛЗ, метою якого є вчасне та повне постачання силами безпеки всіх необхідних матеріальних засобів (у тому числі паливно-мастильних матеріалів та паливно-енергетичних ресурсів, а також, за необхідності, озброєння та боєприпасів), організації якісного харчування особового складу та персоналу, забезпечення належних побутових умов виконання завдань щодо реагування на кризові ситуації;
- технічне забезпечення (ТЗ) – вид ЛЗ, метою якого є перевезення та транспортування людей і

матеріальних засобів усіма видами транспорту, підготовка, технічне обслуговування та ремонт озброєння, військової та спеціальної техніки, розгортання та утримання транспортних комунікацій тощо для виконання завдань щодо реагування на кризові ситуації;

– медичне забезпечення (МедЗ) – вид ЛЗ, метою якого є медичне обслуговування особового складу та персоналу СБ під час виконання завдань щодо реагування на кризові ситуації;

– фінансове забезпечення (ФЗ) – вид ЛЗ, метою якого є забезпечення фінансами в інтересах усіх інших видів ЛЗ під час виконання завдань щодо реагування на кризові ситуації.

Інформаційне забезпечення ми не виокремлюємо в окремий вид ЛЗ виходячи з того, що управління інформаційними потоками є необхідною умовою успіху досягнення цілей будь-якого з перелічених видів ЛЗ.

Враховуючи виокремлені нами види ЛЗ та застосовуючи методологію, розкриту раніше [15–17], ми передбачаємо можливу організаційну структуру ОУ ЛЗ спільних дій СБ під час реагування на кризові ситуації. Варіант схеми такої організаційної структури представлений на рисунку 1.

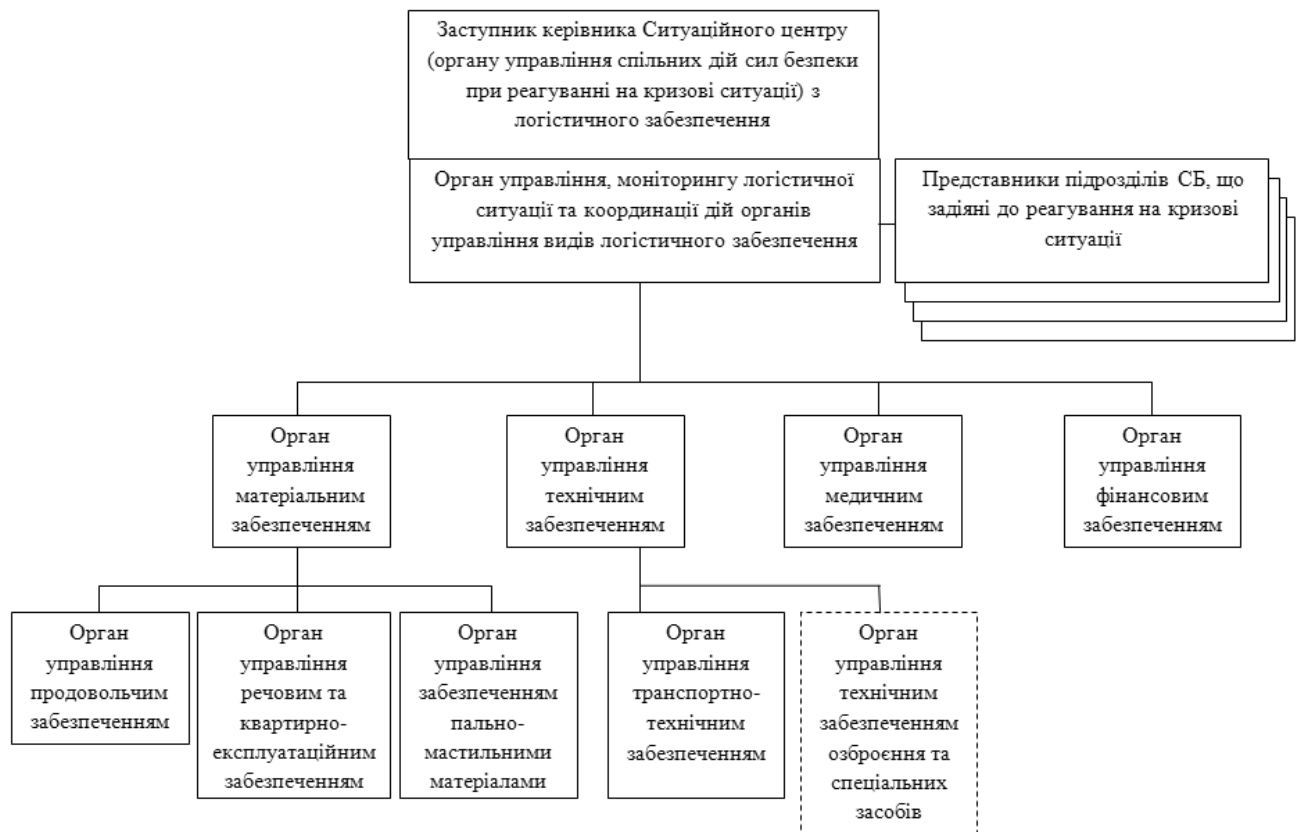

Рис. 1. Схема організаційної структури органів управління логістичним забезпеченням спільних дій сил безпеки при реагуванні на кризові ситуації (варіант)

На даній схемі показано систему ієрархічних, пов'язаних між собою, органів управління (від головного органу через ОУ видів ЛЗ – до нижчих ланок управління), що виконують групи робіт щодо реалізації сукупності завдань-функцій, які забезпечують досягнення мети діяльності всієї системи. Щодо органів управління технічним забезпеченням, то слід зазначити, що у випадку реагування на кризові ситуації, які не пов'язані із застосуванням зброї та спеціальних засобів, орган управління такого підвиду ТЗ не буде розгортатись. Відповідно, в такому випадку буде тільки один орган управління – ОУ транспортно-технічним забезпеченням, метою якого буде управління перевезенням та транспортуванням людей і матеріальних засобів усіма видами транспорту, підготовка, технічне обслуговування і ремонт техніки, розгортання та утримання транспортних комунікацій.

Об'єктом ВЕА вважається цілеспрямована діяльність, проведена в структурних ланках військової системи (війська, оборонна промисловість, органи військового та державного управління), спрямована на забезпечення бойової готовності військ [18]. Відповідно, в нашому випадку під об'єктом ВЕА слід розуміти цілеспрямовану діяльність ОУ ЛЗ, спрямовану на забезпечення виконання завдань за призначенням при реагуванні на кризові ситуації, що загрожують державній безпеці. Кожний елемент організаційної структури ОУ ЛЗ має строго цільове призначення, а сама структура в кожній фіксований момент часу чітко обґрунтована. ВЕА розглядає заходи, спрямовані на досягнення головної мети. При цьому важливо, щоб мета будь-якого заходу якомога більш повно відображала кінцеве призначення ОУ – виконання поставлених перед ними управлінських завдань. Таким чином, ВЕА, з огляду на вимоги системного підходу, виходить із того, що оптимальні рішення приватних завдань повинні відповідати інтересам (меті) завдань вищого рівня, а будь-який об'єкт, щодо якого повинне бути ухвалене рішення, розглядається як частина цілого, як елемент системи.

ВЕА припускає оцінку двох груп показників, одна з яких відображає аспект ефекту від управлінської діяльності, а інша – економічні (вартісний та часовий) аспекти розглянутого заходу. Аспект ефекту визначається метою діяльності, що впливає, у свою чергу, з об'єктивних потреб практики. Під метою розуміється бажаний стан або досягнутий будь-яким структурним елементом результат. Бажано, щоб під час проведення аналізу ступінь

досягнення мети вимірювався кількісно, що підвищує аналітичність одержуваних результатів [18].

Економічний аспект представляє собою показники обсягу необхідних або витрачених ресурсів і показники тривалості досягнення мети. Необхідність використання часового показника виникає внаслідок неможливості негайного задоволення всіма ресурсами, необхідними для досягнення мети, і миттєвого виконання всіх робіт, що входять до складу заходу. При цьому варто мати на увазі, що шляхів досягнення мети може бути багато, а отже, різними будуть строки досягнення мети й обсяги ресурсів. Тому ВЕА припускає в загальному випадку оцінку трьох показників: *ефект–витрати–час* [18]. Під час рішення поставлених перед нами приватних завдань доцільно оцінювати тільки показники *ефект–витрати*.

Конкретний зміст показників *ефект–витрати* може бути різним і визначається характером розв'язуваного завдання, що в кінцевому підсумку залежить від мети заходу. Залежно від поставленої мети аналізу кінцевий результат рішення завдання може бути двох видів:

- значення основних показників аналізованого заходу (комплексу заходів): очікуваного або отриманого ефекту й обсягу необхідних (спожитих) ресурсів (*завдання оцінювання показників*);
- оптимальний план проведення заходу (*завдання оптимізації діяльності*) [18].

Враховуючи все вищезгадане, нами розроблена модель оцінювання ОУ ЛЗ спільних дій СБ при реагуванні на кризові ситуації (рисунок 2).

На першому етапі здійснюється збір та аналіз вхідних даних для оцінювання діяльності ОУ ЛЗ, а саме: потреба в продовольстві, речовому майні та майні квартирно-експлуатаційного забезпечення, паливно-мастильних матеріалах та паливо-енергетичних ресурсах, техніці й технічних засобах, медикаментах та медичному майні, фінансах; фактична наявність перелічених матеріальних засобів, техніки та фінансів; дані про якість харчування та здійснення інших заходів ЛЗ; дані щодо калькуляції витрат на функціонування ОУ ЛЗ; інші, необхідні для оцінювання дані (в залежності від обстановки). Вказані вхідні дані отримуються з різноманітних документів (плани, звіти, зведення, донесення, документи контролю та документи обліку), які застосовуються в управлінській діяльності.

На другому етапі проводяться розрахунки щодо визначення видових показників ефекту діяльності ОУ ЛЗ: матеріального забезпечення (W_{M3}) (МЗ), технічного забезпечення (W_{T3}) (ТЗ), медичного

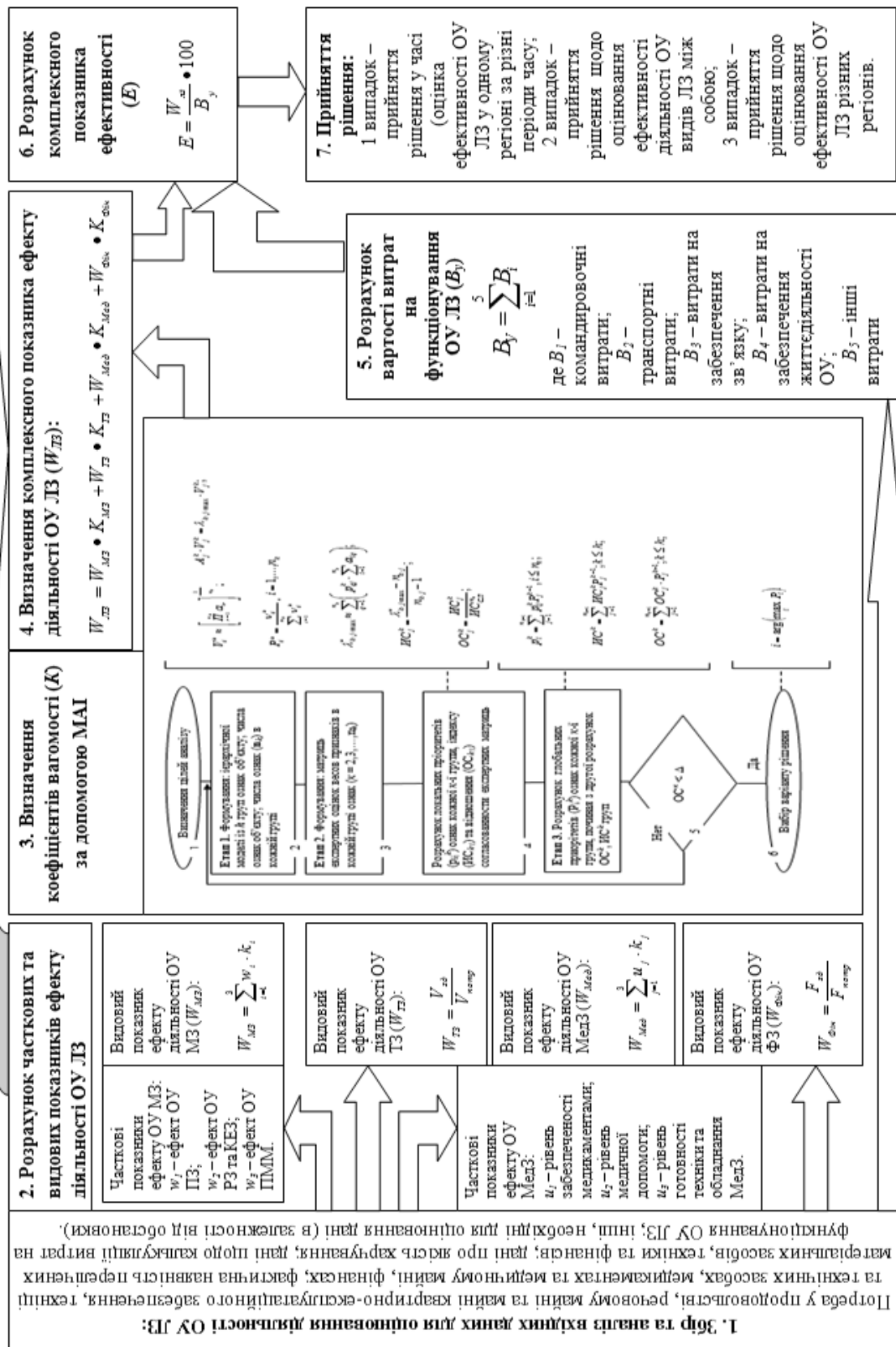

Рис. 2. Модель оцінювання діяльності органів управління логістичним забезпеченням спільних дій сил безпеки при реагуванні на кризові ситуації, що загрожують державній безпеці

забезпечення (W_{Med}) (МедЗ) та фінансового забезпечення ($W_{Фін}$) (ФЗ).

Для визначення видового показника ефекту діяльності ОУ МЗ необхідно розрахувати часткові показники ефекту: продовольчого забезпечення (w_1), речового і квартирно-експлуатаційного забезпечення (w_2), забезпечення паливно-мастильними матеріалами (w_3). Даний видовий показник розраховується як сума множень часткових показників підвидів МЗ та коефіцієнтів вагомості кожного. Коефіцієнти вагомості в даному розрахунку та в інших, де такий показник необхідний, розраховуються за допомогою метода аналізу ієрархій (МАІ).

У свою чергу, частковий показник ефекту діяльності органу управління продовольчим забезпеченням (далі – ОУ ПЗ) розраховується аналогічно показнику ефекту діяльності ОУ МЗ і включає розрахунки таких показників: повнота і своєчасність забезпечення продовольством, якість харчування, показник готовності техніки і технічних засобів продовольчого забезпечення.

Частковий показник ефекту діяльності органу управління речовим та квартирно-експлуатаційним забезпеченням (далі – ОУ РтаКЕЗ) включає розрахунки таких показників: повнота і своєчасність забезпечення речовим майном, майном КЕЗ та паливно-енергетичними ресурсами; показник готовності техніки і технічних засобів РтаКЕЗ.

Частковий показник ефекту діяльності органу управління забезпечення паливно-мастильними матеріалами (далі – ОУ ПММ) включає розрахунки таких показників: повнота і своєчасність забезпечення ПММ; показник готовності техніки і технічних засобів ОУ ПММ.

Видовий показник ефекту діяльності ОУ ТЗ розраховується шляхом ділення показника обсягу перевезень, що був здійснений під час проведення операції ($V_{зд}$), на показник обсягу перевезень, що був потрібний для успішного завершення операції ($V_{потр}$).

Для визначення видового показника ефекту діяльності ОУ МедЗ необхідно попередньо розрахувати часткові показники ефекту, а саме: рівень забезпеченості медикаментами (u_1), рівень задоволення потреб у медичній допомозі (u_2), рівень готовності техніки та обладнання МедЗ (u_3). Безпосередньо сам розрахунок видового показника ефекту діяльності ОУ МедЗ проводиться аналогічно розрахунку видового показника ефекту діяльності ОУ МЗ.

Видовий показник ефекту діяльності ОУ ФЗ розраховується шляхом ділення показника обсягу коштів, що було залучено для здійснення заходів

ЛЗ під час проведення операції ($F_{зд}$), на показник обсягу коштів, що було потрібно для успішного завершення операції ($F_{потр}$).

Методика розрахунку коефіцієнтів вагомості за допомогою МАІ достатньо повно розкрита у О.Г. Бондаренко [9, с. 150–156]. За цим методом проводяться попарні порівняння показників із використанням суб'єктивних суджень експертів, які чисельно оцінюються за шкалою Т. Сааті. Алгоритм застосування МАІ і проведення відповідних розрахунків коефіцієнтів вагомості показаний на рисунку 2.

Комплексний показник ефекту діяльності ОУ ЛЗ ($W_{ЛЗ}$) представляє собою суму множень видових показників на коефіцієнти їх вагомості і розраховується за формулою:

$$W_{ЛЗ} = W_{МЗ} \cdot K_{МЗ} + W_{ТЗ} \cdot K_{ТЗ} + W_{Мед} \cdot K_{Мед} + W_{Фін} \cdot K_{Фін}. \quad (1)$$

Для оцінювання показника вартості витрат на управління, з урахуванням положень теорії ВЕА [18], необхідно розраховувати вартість утримання групи управління (ГУ) за період проведення операції щодо реагування на кризову ситуацію. Для цього потрібно використати теорію калькулювання витрат [19]. У нашому випадку під калькулюванням слід розуміти обчислення собівартості утримання учасників ГУ та вартості здійснення ними дій у період проведення операції.

Аналіз процесу діяльності ГУ дозволив виділити такі калькуляційні статті (КС) витрат:

- 1) командировочні витрати на учасників ГУ в період проведення операції (B_{KB});
- 2) транспортні витрати на переміщення учасників ГУ під час виконання ними своїх обов'язків у період проведення операції ($B_{ТВ}$);
- 3) витрати на забезпечення зв'язку учасників ГУ під час виконання ними своїх обов'язків у період проведення операції ($B_{ЗЗ}$);
- 4) витрати на забезпечення життєдіяльності учасників ГУ ($B_{ЖД}$);
- 5) інші витрати на ГУ ($B_{інш}$).

Всі ці КС відносяться до прямих, тобто витрат, які безпосередньо використовуються для забезпечення діяльності ГУ. Непрямі витрати під час розрахунків показника вартості річного утримання ГУ не враховуються. Взагалі, величина показника вартості витрат на управління за період проведення операції буде визначатись за формулою:

$$B_V = B_{KB} + B_{ТВ} + B_{ЗЗ} + B_{ЖД} + B_{інш}, \quad (2)$$

де B_V , грн. – вартість витрат на управління за період проведення операції.

Характеристика діяльності ОУ ЛЗ відображається двома показниками: показником ефекту

діяльності ОУ – W та показником вартості витрат на управління в період проведення операції щодо реагування на кризові ситуації – B , що робить задачу оцінки двокритеріальною. У такому випадку доцільно переходити до скалярного показнику у вигляді дрібного критерію [18, с. 161]. Запропоновано як такий показник воєнно-економічної оцінки діяльності ОУ ЛЗ військової частини використовувати наступну формулу:

$$E = \frac{W_{ЛЗ}}{B_y} \cdot 100, \quad (3)$$

де E – комплексний показник ефективності діяльності ОУ ЛЗ;

$W_{ЛЗ}$ – комплексний показник ефекту діяльності ОУ ЛЗ;

B_y – відносний показник вартості витрат на управління в період проведення операції щодо реагування на кризову ситуацію;

100 – нормуючий коефіцієнт.

Запропонований комплексний показник E , як і показник ефекту, не має ясного фізичного чи економічного сенсу. Його відносне значення слід розглядати лише як міру переваги. Чим більше значення E , тим краще.

Знаменником E є відносний показник, який характеризує витрати на управління. Чим більше величина B_y , тим гірше. Величина знаменника впливає на величину E у зворотній залежності: чим більше величина B_y , тим величина E менше, тобто чим гірше значення B_y , тим значення E теж гірше.

Чисельником комплексного критерію є комплексний показник ефекту діяльності ОУ ЛЗ – $W_{ЛЗ}$, який характеризує якість виконання ОУ ЛЗ його кінцевої мети. Чим більше величина $W_{ЛЗ}$, тим краще. Значення $W_{ЛЗ}$ напряду впливає на значення E : чим більше величина $W_{ЛЗ}$, тим величина E більше, тобто чим краще значення $W_{ЛЗ}$, тим значення E теж краще.

Величина $W_{ЛЗ}$ знаходиться в діапазоні 0–1, а величина B_y становить певну кількість грн./період/чол., тому для зручності використання у формулу введений коефіцієнт 100. Тоді величина E знаходиться в діапазоні від 0–1.

Прийняття рішення щодо оцінки діяльності ОУ ЛЗ на основі наданого критерію можливо робити тільки в порівнянні, в таких випадках.

1-й випадок. Оцінка діяльності ОУ ЛЗ у часі (оцінка ефективності ОУ ЛЗ в одному регіоні за різні періоди часу). Нехай визначено значення комплексного критерію ефективності діяльності

ОУ ЛЗ одного регіонального ситуаційного центру (РСЦ) під час проведення двох різних операцій щодо реагування на кризові ситуації – E_i та E_{i+1} .

Коли $E_i > E_{i+1}$, то діяльність ОУ ЛЗ в період проведення i -ої операції була кращою, ніж у період проведення $i+1$ -ої операції; коли $E_i < E_{i+1}$ – гіршою. У цьому випадку слід проаналізувати, по якому з часткових або видових показників ефекту відбувся спад, і зробити відповідні управлінські рішення щодо покращення ситуації.

2-й випадок. Оцінка діяльності ОУ видів ЛЗ та порівняння їх між собою. Нехай визначено значення комплексного критерію ефекту діяльності ОУ 2-х видів ЛЗ: першої – E_1 та другої – E_2 .

Коли $E_1 > E_2$, то діяльність ОУ першого виду ЛЗ була кращою, ніж ОУ другого виду ЛЗ; коли $E_1 < E_2$, то навпаки. Таку оцінку можливо використовувати під час підведення підсумків діяльності як всього ОУ ЛЗ, так і ОУ окремих його видів.

3-й випадок. Оцінювання ефективності ОУ ЛЗ різних регіонів за певний період часу. Наприклад, визначено значення комплексних критеріїв ефективності діяльності ОУ ЛЗ 3-х РСЦ за поточний рік: першої – $E_1 = 0,25$, другої – $E_2 = 0,18$ та третьої – $E_3 = 0,28$.

У даному випадку проводиться ранжування комплексних критеріїв ефективності діяльності ОУ ЛЗ за їхньою величиною, таким чином:

$$E_2 = 0,18 < E_1 = 0,25 < E_3 = 0,28.$$

Аналогічно до 1-го випадку, доцільно проаналізувати, по якому з часткових або видових показників ефекту відбувся спад у певному ОУ ЛЗ певного РСЦ, і зробити відповідні управлінські рішення щодо покращення ситуації.

Висновки. Таким чином, розглянуто методичний підхід до оцінювання діяльності органів управління логістичним забезпеченням спільних дій сил безпеки при реагуванні на кризові ситуації, що загрожують державній безпеці. Для проведення вказаного оцінювання доцільно застосовувати методи воєнно-економічного аналізу. Авторами розроблено комплексну модель такого оцінювання, яка враховує кінцеву мету діяльності органів управління та витрати на забезпечення досягнення ними головної мети. Впровадження розробленого підходу в практику дозволить забезпечити якісний контроль за діяльністю таких органів управління, що буде впливати на підвищення якості реагування на кризові ситуації і на ефективність використання ресурсів, які виділяються на їх утримання.

Список літератури:

1. Про національну безпеку України: Закон України від 21.06.2018 р. № 2469-VIII / Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19>
2. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 4 березня 2016 року «Про Концепцію розвитку сектору безпеки і оборони України»: Указ Президента України від 14 березня 2016 року № 92/2016 / Президент України. URL: <http://www.president.gov.ua/documents/922016-19832>
3. Енциклопедія державного управління: у 8 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України; наук.-ред. колегія: Ю. В. Ковбасюк (голова) та ін. К.: НАДУ, 2011. Том 8: Публічне врядування; наук.-ред. колегія: В.С. Загорський (голова), С.О. Телешун (співголова) та ін. Львівський рег. ін-т. держ. упр. Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. Львів: ЛРІДУ НАДУ, 2011. 630 с.
4. Державне управління: підручник: у 2 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України; ред. кол.: Ю.В. Ковбасюк (голова), К.О. Ващенко (заст. голови), Ю.П. Сурмін (заст. голови) та ін. К.; Дніпропетровськ: НАДУ, 2012. Т. 1. 564 с.
5. Бондаренко О.Г. Василенко В.П., Кушнерук Ю.І. Методичний підхід до економічної оцінки господарської діяльності військової частини (на прикладі продовольчої служби). Актуальні проблеми економіки: науковий економічний журнал. К.: Національна академія управління, 2010. Вип. 9 (111). С. 99–105.
6. Василенко В.П., Бондаренко О.Г., Кушнерук Ю.І., Калінін С.П. Застосування методів воєнно-економічного аналізу діяльності продовольчої служби військової частини ВВ МВС України. Честь і закон. Х.: Акад. ВВ МВС України, 2010. № 4. С. 68–73.
7. Василенко В.П., Бондаренко О.Г., Каплун С.О. Методика оцінювання ефективності утримання об'єктів продовольчої служби військової частини внутрішніх військ МВС України. Честь і закон. Х.: Акад. ВВ МВС України, 2012. № 2. С. 72–77.
8. Бондаренко О.Г., Зозуля А.В., Василенко В.П., Кушнерук Ю.І. Обґрунтування розрахунку ефекту діяльності служб тилу військової частини ВВ МВС України методами воєнно-економічного аналізу. Честь і закон. Х.: Акад. ВВ МВС України, 2013. № 4. С. 47–51.
9. Механізми оцінки матеріального забезпечення та управління витратами з'єднань і частин Національної гвардії України: монографія / за ред. О.Г. Бондаренко. Х.: НА НГУ, 2017. 253 с.
10. Основні положення логістичного забезпечення Збройних сил України: Наказ МОУ від 11 жовтня 2016 № 522 / Міністерство Оборони України. URL: <http://www.mil.gov.ua/ministry/normativno-pravova-baza/nakazi-ministra-oboroni-ukraini/nakazi-ministerstva-oboroni-ukraini-za-2016-rik.html>
11. Бондаренко О.Г. Сутність управління логістичним забезпеченням спільних дій формувань сектору безпеки й оборони під час кризових ситуацій, що загрожують державній безпеці України. Вчені записки Таврійського національного університету ім. В.І. Вернадського. Серія «Державне управління». 2018. Том 29 (68). № 1. С. 210–217.
12. Окландер М.А. Логістична система підприємства: монографія. Одеса: Астропринт, 2004. 312 с.
13. Організація та проектування логістичних систем: підручник / за ред. проф. М.П. Денисенка, проф. П.Р. Левковця, проф. Л.І. Михайлової. К.: Центр учбової літератури, 2010. 336 с.
14. Хвищун Н.В. Сутність поняття «логістика»: ретроспективний аналіз. Електронне фахове наукове видання «Ефективна економіка». 2012. № 11. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1567>
15. Бондаренко О.Г. Методи визначення раціональних організаційних структур органів управління логістичним забезпеченням спільних дій формувань сектору безпеки і оборони при кризовій ситуації, що загрожують державній безпеці. Держава та регіони. Серія: «Державне управління». 2017. № 3 (59). С. 44–48.
16. Бондаренко О.Г. Застосування методів групування та розрахунку особового складу щодо синтезу раціональних організаційних структур органів управління логістичним забезпеченням спільних дій формувань сектору безпеки і оборони у кризових ситуаціях, що загрожують державній безпеці. Держава та регіони. Серія: «Державне управління». 2017. № 4 (60). С. 77–82.
17. Бондаренко А.Г. Методика моделювання раціональної організаційної структури органів управління логістичним забезпеченням спільних дій формувань сектору безпеки і оборони при кризових ситуаціях. Научный журнал «Власть и общество». Тбилиси. 2017. № 3 (43). С. 71–77.
18. Василенко В.П. Воєнно-економічний аналіз: навчальний посібник. Х.: Акад. ВВ МВС України, 2009. 141 с.
19. Себестоимость продукции: нормативная база (по состоянию на 01.07.2011 г.). Библиотека «Фактор». № 7 (61). 117 с.

**МОДЕЛЬ ОЦЕНИВАНИЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ОРГАНОВ УПРАВЛЕНИЯ
ЛОГИСТИЧЕСКИМ ОБЕСПЕЧЕНИЕМ СОВМЕСТНЫХ ДЕЙСТВИЙ СИЛ
БЕЗОПАСНОСТИ ПРИ РЕАГИРОВАНИИ НА КРИЗИСНЫЕ СИТУАЦИИ,
УГРОЖАЮЩИЕ ГОСУДАРСТВЕННОЙ БЕЗОПАСНОСТИ**

В статье выделены виды логистического обеспечения и органы управления ими. Предложена комплексная модель оценки деятельности органов управления логистическим обеспечением совместных действий сил безопасности при реагировании на кризисные ситуации, угрожающие государственной безопасности, раскрыта сущность применения методов военно-экономического анализа.

Ключевые слова: силы безопасности, кризисные ситуации, логистическое обеспечение, военно-экономический анализ, модель оценки деятельности органов управления.

**MODEL OF ASSESSING THE ACTIVITIES OF LOGISTIC SUPPLY MANAGEMENT BODIES
OF THE SECURITY FORCES' JOINT ACTIONS IN RESPONSE TO CRISIS SITUATIONS THAT
THREATEN THE STATE SECURITY**

The article outlines the types of logistics supply and their management bodies. A comprehensive model for assessing the activities of logistic supply management bodies of the security forces' joint actions in response to crisis situations that threaten the state security is proposed, and the essence of the application of military economic analysis methods is disclosed.

Key words: security forces, crisis situations, logistical support, military-economic analysis, model for assessing the activities of management bodies.